

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce **A. L.**, zastoupen JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem se sídlem Šafaříkova 666, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2011, č. j. OAM-326/LE-BE02-ZA12-2011, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2012, č. j. 46 Az 11/2011 – 22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížnost podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že se správní orgán dostatečně vypořádal s podmínkami všech možností udělení mezinárodní ochrany a se závažností skutečností tvrzených žalobcem. Soud dospěl k závěru, že intenzita žalobcem popisovaného vydírání soukromými osobami nepřesáhla rovinu verbálních výhrůžek, přičemž nedocházelo k ohrožení jeho života či zdraví; rovněž poukázal na skutečnost, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána s desetiletým časovým odstupem od tvrzených útoků. Shodně jako žalovaný neshledal důvody ani k udělení mezinárodní ochrany podle § 13, § 14 a §14b zákona o azylu; zdůraznil, že takové skutečnosti ostatně žalobce v žádosti ani nezmínil. Za zachovaná označil krajský soud i procesní pravidla.

Stěžovatel v kasační stížnosti proti tomu uplatňuje kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Uvádí, že nadále setrvává na svém přesvědčení, že správní orgán nezjistil náležitě

skutkovou podstatu věci a nepřihlédl ke stěžovatelovu tvrzení, že má obavy o své zdraví v případě návratu na Ukrajinu. Má strach z naplnění výhrůžek ze strany jiných osob, jimž dluží peníze. Tvrdí, že jeho případ byl správním orgánem nedostatečně zkoumán, neboť žalovaný v řízení neobstaral potřebnou dokumentaci, která by mu poskytla lepší náhled do situace, s níž se potýká. Proto ani krajský soud neměl dostatečné důkazní prostředky ke konstatování, že stěžovateli, vzhledem k časové prodlevě, již nebezpečí nehrozí. V rozhodnutí i v rozsudku byla bagatelizována nečinnost státního aparátu a naopak nepřiměřeně byl zdůrazněn motiv příjezdu za prací a legalizace pobytu. Stěžovatel sice žádost o azyl podal až po více jak deseti letech pobytu na území ČR bez platného víza, k tomu však byl nucen nastalou situací, jíž je nucen k vycestování a k návratu do země svého původu; proto jeho jednání nelze označit za účelové. Bez bližší konkretizace stěžovatel dále tvrdí, že u něj byla diagnostikována epilepsie. Tato skutečnost nastala nezávisle na jeho vůli až nedávno a správním orgánem a následně krajským soudem tuto skutečnost nemohly zvážit. Nicméně se domnívá, že se jedná o zásadní změnu, která může představovat ohrožení na jeho životě a zdraví při případném nuceném návratu do země původu. Kasační stížnost následně doplnil o lékařskou zprávu.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na správnosti svého rozhodnutí. V řízení bylo prokázáno, že stěžovatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů, které má na mysli § 12 zákona o azylu a nejsou relevantními důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Rovněž v kasační stížnosti nebyly uvedeny žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné dospět k závěru, že by mu v současné době hrozilo v zemi původu nebezpečí vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný proto navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta pro její nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou k tomu oprávněnou, stěžovatel je řádně zastoupen a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost.

V první řadě je nutné poznamenat, že Nejvyšší správní soud nepřihlíží k námitce stěžovatele, že v nedávné době se u něj objevila epilepsie, jelikož povinností soudu i správního orgánu je již v řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany posuzovat a zjistit skutečný stav věci v rozsahu, který žadatel uvede ve své žádosti. V rozsudku ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 – 72 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), zdejší soud konstatoval, že „povinnost zjistit skutečný stav věci (...) má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Tomu konečně odpovídá i povaha soudního přezkumu, myšleno odkazem na § 77 s. ř. s., neboť tam založené oprávnění soudu provádět dokazování dotýkající se požadavku plné jurisdikce se však po výtce váže ke předmětu soudního řízení, totiž rozhodnutí vydaného správním orgánem, který je povinen postupovat podle příslušných procesních předpisů. Takto je třeba chápat i ust. § 75 s. ř. s., podle něhož soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.“ Ve vztahu k tvrzenému onemocnění navíc stěžovatel doložil pouze návštěvu u lékaře dne 3. 10. 2012 konstatující subjektivní potíže a určenou léčbu. Ze zprávy je patrný pravděpodobný závěr lékaře, ale není patrna intenzita onemocnění ani skutečnost, že se jedná o onemocnění, které v zemi stěžovatelova původu není léčitelné.

Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy

stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. K vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, dle

kterého „přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.“

Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že správní orgán dostatečně nezjistil skutkový stav. K tomuto je třeba předeslat, že na žadatele o mezinárodní ochranu spadá břemeno tvrzení, a proto je v jeho zájmu uvést všechny skutečnosti, které by mohly ovlivnit rozhodnutí správního orgánu. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 6. 3. 2012 čj. 8 Azs 6/2012 – 27 uvedl: „Povinnost zjistit skutečný stav věci má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.“ (dále srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, nebo ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 – 47).

Krajský soud rovněž správně akceptoval rozsah dokazování žalovaného a způsob vyhodnocení zjištěných skutečností včetně hodnocení možností ochrany před útoky soukromých osob v zemi stěžovatelova původu (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107, publ. pod. č. 2289/2011 Sb. NSS).

K tvrzení týkajícímu se nesprávného úsudku žalovaného a zároveň krajského soudu o vyloučení soukromých osob jako původců pronásledování či vážné újmy se Nejvyšší správní soud ztotožňuje se svým rozhodnutím ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008 - 47, podle kterého „tvrzené obavy z vybrožování ze strany soukromých osob a případně i z jejich násilného jednání, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové obrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového obrožení „pronásledování“, a tedy ani azylový důvod.“

V případě, že má cizinec obavy z pronásledování, nebo že je u něj dáno skutečné nebezpečí vážné újmy, má bezpochyby možnost požádat o mezinárodní ochranu v okamžiku, kdy je nejaktuálnější, tedy po svém příjezdu do České republiky. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004 – 68, vyložil, že o účelovosti žádosti cizince svědčí i to, že byla podána nikoliv bezprostředně po jeho příjezdu na území České republiky, ale až poté co mělo dojít k ukončení jeho pobytu na území republiky. Stěžovatel pobývá na území České republiky od roku 2001, ale až v návaznosti na to, že mu byl udělen trest vyhoštění na 3 roky z důvodu, že na území České republiky pobýval bez platného víza a platného cestovního dokladu, požádal o udělení mezinárodní ochrany. Řízení o mezinárodní ochraně nelze využívat jako prostředek legalizace pobytu v situacích, kdy již nebylo možné účinně využít instituty zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 55, usnesení ze dne 11. 6. 2012, č. j. 8 Azs 11/2012 – 46).

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Zdejší soud v posuzované věci neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení v postupu krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele; proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl za použití § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona, podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. listopadu 2012

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu